

HRVATSKA PANEUROPSKA UNIJA
FOEDUS PANEUROPAEUM CROATICUM

Glas

BROJ 4 • LISTOPAD 1996. • godina I

PANEUROPE

Postoji li još Europa?

Prof. dr. Tomislav LADAN

Mnogima se može učiniti posve čudnim takvo pitanje. Pa ipak, ono je manje neobično nego što se sprva čini. Zapravo: takvo se pitanje sve više postavlja. I ne samo u izvanjskim političkim i kulturnim krugovima, recimo u Japanu, Africi ili Čileu. Pita se o tome i u europskim zemljama. A razlozi tomu poprilično su raznorodni.

Prije svega, ni u usko zemljopisnom smislu Europa nije posve odjelit i jasan pojam. Kao nekakav samostojan i samostalan kontinent ona i ne postoji. Ona je tek dio Azije, onaj pradrevni produžetak ili zapadni poluotok Azije. U svakom slučaju tek je dio goleme euroazijske cjeline. Europa, uz to, nije ni od Afrike u tome smislu u cijelosti odijeljena. Naime, Suez je pretanka i preslaba interkontinentalna razdvojnica, dok je Gibraltarski tjesnac premala udaljenost između Europe i Afrike. Naravno, mi smo baštinici stare Anaksimandrove ekumene, podijeljene na sjevernu i južnu polovicu ili pak Herodotove trojne razdiobe (Azija, Europa, Libija) s poprječnicom ili razdjelnicom Tanais (Don) - Nil. Danas smo stigli do granice Europe koja je gorje Ural, donji tok rijeke Urala i udolina rijeke Manič. Ali cijelo vrijeme savršeno smo svjesni činjenice kako je ta granica i uvjetna i umjetna. Uostalom, i predložena Europa od Atlantika do Urala - u novijem smislu - tek je pium sou impium desiderium: kako komu...

Međutim, dotično geomorfologijsko motrište može podnijeti takve i slične prigovore, ali teško da se može zamijeniti nekim drugim, a pogotovo ne boljim načinom određivanja i omeđivanja. Tu granice

moгу biti uvjetne i umjetne, ali su najvećim dijelom uobličene dugom europskom poviješću.

Na području kulture, politike, gospodarstva načelna upitnost se sve više povećava. U biti, s današnjim poželjnim pojmom Europske zajednice i sveeuropskog zajedništva ta su pitanja u pravoj maloj eksploziji razrožnih interesa. Dapače, i same osnove europskog jedinstva postaju upitne. Jer sve se ne može prekriti i obraniti tvrdnjom o Europi kao kolijevci zapadnjačke uljudbe. Naime, ako ona i jest to, ona je istodobno i klijalište i te kako velikih sukoba, kojima inače obiluju tisućljeća njezine povijesti.

Istini za volju, Europa nije nikada bila jednoznačan pojam i sadržaj. A osobito je upadna pojmovna složevina uzme li se u obzir njezin ljudski sadržaj. U njoj je danas četrdesetak država - od Turske do Irske i od Rusije do Nizozemske, s gotovo isto toliko različitih jezika.

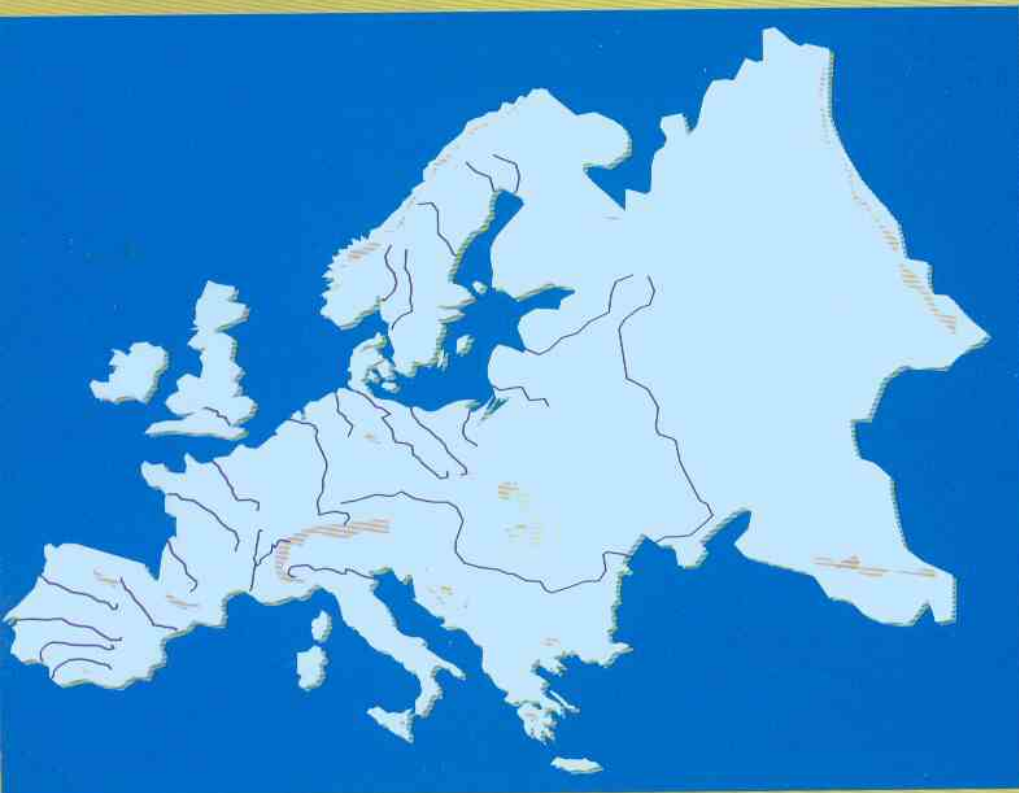
Prigovarači jedinstvenoj Europi i europskom jedinstvu, s više ili manje cinizma i ironije, retorski se pitaju: a što je to tako jedinstveno između Italije i Britanije, ili između Rusije i Španjolske, te između Islanda i Turske... Zaoštravajući svoje odbijačko pitanje, dotičnici osporavaju i moguću jedinstvenost unutar pojedinih narodnosnojezičnih blokova. Ne vide oni neko veliko jedinstvo među Romanima: između Španjolske, Rumunjske, Portugala, Italije, Francuske. Isto tako ni među Germanima: između Engleske, Njemačke te pojedinih država u Skandinaviji. A pogotovo to ne vide među slavenskim narodima od Poljske do Hrvatske ili od Slovenije do Rusije.

Na području gospodarstva pojedinih država - a osobito onoga međudržavnog - protivnici europskog jedinstva (ili barem njegovi oštrozubi prosuditelji) imaju još više građe za porugu, dvojbu i sumnju. Upiru prstom u zbiljske gospodarske ratove zbog janjetine i govedine, te prodaje povrća i pića, jer se eto ni pri tome ne može prikriti sacro egoismo della Patria...

A kao vrhunac europske razjedinjenosti i razrožnosti navode se oprečni i odavno suprotstavljeni čisto politički nazori i prohtjevi. I u razdoblju nakon raspada realsocijalističkog poretka opreke i

prauzora paneuropske uljudbe), Irske, Engleske, Srbije, Andore ili Lihtenštajna, po čemu ukupna slika postaje još zamršenija. S pozadinskim sukobom između centralista i federalista, ističu se i narodnosno-prostorni zapetljaji; bilo da su posrijedi Albanci ili Letonci, Finci, Baski ili Romi. Ne prešućuje se nikako ni činjenica zbiljske Europe koja je vjerska složevina. I u našem sustavno nevjernih stoljeću u njoj je raznoliko mnoštvo vjernika: katolika, pravoslavaca, evangelika, muslimana i židova. A da se i ne govori o takvim sitnicama kao što su razlike u pravnom ili društvenom položaju među brojnim europskim narodima. Jer jedni već stotinjak godina imaju i pravnu i socijalnu državu, dok kod drugih - na pr. nakon iščeznuća realnog socijalizma - od Urala do Balkana vladaju bratovštine zaposjedatelja koji bezobzirno privlaćuju sve čega se dohvate. Upravo kao prije jednoga tisućljeća, opet se pojavljuju vođe - privlastitelji sa svojim sljedbeništvom, koji - kako dođu do vlasti i moći nad svime - dijele (već prema stupnju srodnosti - bliskosti - odanosti) zaposjednute zemlje i dobra svojim sumišljenicima, odanicima, podanicima. Drugi se pak stoljeća i stoljeća drže parlamenta kao pijan plota. I još, uza sve ostalo, jedne su narodnosne i vjerske skupine još uvijek u europskome X. stoljeću, opsjednute svetim ratovima, sa svjetonazorom zasno-

vanim na totemima, tabuima i predačkim vendetama; a njihovi se suprotnici sanjarski zapućuju u daleke svjetove.

natege dobro se osjećaju i na istoku i na zapadu i na sjeveru i na jugu. Tako, na primjer, zapriježnuta zabadala upiru pogled u romanski svijet i kažu: kako će se ostvarivati međuromansko šire zajedništvo - onaj dirljivi jezikoslovački san od Romaniae - kad se u uzornoj Italiji upravo sada odvaja sjever od juga. I što je sa Slavenima, kad je u slavenskome moru sve više otoka - koji se sve više udaljuju jedini od drugih - bilo u središnjoj, a pogotovo u Jugoistočnoj Europi? Ako pak među Germanima (od Islandana do Austrijanaca) i nema neke zaoštrene opreke, kako to da njemačka jezgrenica - što se proteže od Skandinavije do Karantanije, te od Švicarske do Poljske - nikako da proradi kao naravna europska hrptenjača...

Svođeci svoj početni reductio ad absurdum, po-druglji prosuditelji - osuditelji europskog jedinstva dodaju i ubodljive razlike kakve postoje između današnje Grčke (negdašnjeg izvorišta i

vanim na totemima, tabuima i predačkim vendetama; a njihovi se suprotnici sanjarski zapućuju u daleke svjetove.

Sa svime tim na umu, doista je teško odrediti da li je početni i svršni pojam jedinstvene Europe više različit po svojem tvarnom ili duhovnome sadržaju: I zar je u svemu tome moguća neka jedinstvenost?

Pa ipak, unatoč svemu: kakva takva, Europa ipak postoji. Istina, ona je toliko nesložna i oprečna, te je samo u našem stoljeću zametnula dva svjetska rata i dovela do ruba trećeg - i to svesvjetskoga. U starini ona je mogla biti središte svijeta, ali danas je to - kažu - zapravo Amerika. Na to pak zagovornici i branitelji Europe odvrćaju: A što je ta današnja svemoćna Amerika? Ona je naprosto - a ovo se danas prečesto zaboravlja - tek dio stare Europe koji je otkrio novi kontinent i na njega se preselio.

Od Antike do XX. st. Europa jest bila matica kolonizacije, ali i neosporne civilizacije. S osvitom novoga doba Europljani su surovo i bezobzirno otkrivali i pokoravali Novi svijet, ali Europa je u biti ostala središte globalne uljudbe, pa čak i današnjeg informatičkoga svjetskoga sela. Uzme li se pravo za pravo, svi izvaneuropski krugovi (dvi-ju Amerika, Australije, Afrike i Azije) - u čemu god su se odmaknuli od svojih zavičajnih kultura, koje su bile uglavnom statičkog tipa, i ubrzano se izdizali iznad njih - slijedili su sredozemni ili atlantski model proizvodnje i življenja zapadnoeuropskoga tipa. To dokazuju silna i silovita buđenja ljudskih energija, širom svih kontinenata, rasa i naroda, što su upravo na temelju europske znanosti i kulture dovela i do industrijske i do informacijske preobrazbe: do današnje svjetske uljudbe.

Naravno, oduvijek raznovrsna i složena sa svim svojim posebnostima, Europa danas može opstati - potvrđena kao svjetsko središte i nezaobilaziva kao novo globalno kljalište - samo u uljuđenom zajedništvu i velikih i malenih, s različitim vjerov zakonima i svjetonazorima. Europi su potrebni svi članovi njezine zajednice, ali ne u sprezi gospodara i podložnika, nego u uzajamnosti suopstanka. U njezinom novom svjetskom poretaku najjači mora biti ograničen u svojoj premoći, a i najmanji zaštićen u svojoj posebnosti: kao etničko, političko i kulturno biće, prirodno i jednako pravno poput svake izvorne osobnosti.

Na kraju krajeva, Europa (koja ipak postoji) moći će i dalje postojati te biti ono što jest samo uz stanovite bivstvene promjene. A među njima mi se najvažnijim čini sljedeće. Prema unutra, u samoj staroj Europi, treba napustiti stoljetnu tragičnu igru. Naime, kad god bi središnji dio Europe pružio ruku prema zapadu, atlantski bi dijelovi odmah potražili pozadinske saveze na istoku, kako bi to spriječili. Pođe li pak središnji dio prema istoku, atlantske će države odmah potražiti i prekoceanske saveznike, kako bi i to nekako spriječile. A zapravo, onaj De Gaulleov san o Europi od Atlantika do Urala ostvarit će se tek onda kada nikomu u Francuskoj ili Britaniji neće smetati (nego će to oni još i saveznički podržavati) da upravo Njemačka, na primjer, pomogne i gospodarstveno i kulturno slavenskim narodima da se što prije uključe u različita europska zajedništva. To jest: samo će se tako moći prevladati tradicionalni egoizam europskih velikih i malih država i omogućit će se istinsko paneuropsko i svjetsko zajedništvo. A bez toga, nastavit će se stare europske spletki i smicalice s odveć dobro poznatim i teško izbrisivim posljedicama...

Vukovarska gimnazija

“Sjećanje na Vukovar”

Izložba slika prof. Nevenke Nekić

Krajem rujna otvorena je u Club-galeriji »Magis« u Osijeku izložba slika prof. Nevenke Nekić, dopredsjednice Hrvatske paneuropske unije. Izložena su 19 ulja na kartonu i platnu. Uz galeriju, suorganizator je osječki ogranak Matice hrvatske. Izložbu je otvorio dožupan Osječko-baranjske županije Marko Barišin u nazočnosti brojnih posjetitelja i gostiju.

Autorica izlaže djela koja su nadahnuti ljepotom nekadašnjeg Vukovara njenih intimnih sjećanja na taj hrvatski grad na plavom Dunavu, stvorivši slike koje prate njegove priče i pejzaže grada iz vremena njenih prvih dolazaka u ovaj grad, pa sve do dana vukovarske tragedije - Vukovara naših dana, simbola hrvatske borbe za neovisnost i slobodu.

O svojim dojmovima, između ostalih piše i dr. Antun Bauer koji ističe u katalogu koji prati izložbu: »Tragediju hrvatskoga grada Vukovara autorica je nastojala dočarati u nekoliko različitih likovnih načina: u kompoziciji se poslužila nadrealističnim kombiniranjima volumena, stvarajući tako kaos koji predstavlja zlo koje je uništilo grad... Na slikama je uočljiva odsutnost ljudi, na njima vlada pustoš te s dva izuzetka, iščekivanje povratka u grad sablasti.«

Prema riječima same autorice slike nisu nastale u istom vremenu, one su nastajale u kontinuitetu. Likovni kritičar Duško Malešević kaže za njene slike da su »poremećena stvarnost... nadrealna vizija, stvarnost koja zrači ljudskom sudbinom... Stvarnost ovjekovječena umjetničkom formom.«

Slike prof. Nevenke Nekić ne dopuštaju nam da prestanemo razlišljati o Vukovaru kakav je on bio nekada i kakav je on danas na kraju XX. stoljeća. Njezino je djelo opomena i spomenar.

Održana 14. prosinca 1995.

"Hrvatska i križ"

Predavač: Prof. dr. Juraj KOLARIĆ

Započeo bih s nečim što je postalo sintagmom novije Hrvatske povijesti a to je Križni put. Svi se sjećamo Bleiburga i hrvatski narod je jednom ovakvom tragičnom događaju iz novije hrvatske povijesti dao naziv koji je općenito prihvaćen i koji je ušao i u historijografiju pod pojmom križni put. Mogli bismo ga čak nazvati i hrvatski križni put - tragedija Bleiburga, sa svim posljedicama. Križni put, koji je eto dobio jednu ne samo religijsku nego i nacionalnu konotaciju u hrvatskom narodu, naziva se kršćanski običaj ophod označenih, naslikanih ili sagrađenih mjesta u spomen Kristove muke. Ophod od jednog do drugog takvog mjesta ili postaja obavlja se uz meditaciju, molitvu i pjesmu. Prema izvještajima Evanđelista, Krist je pod bremenom teškog križa išao od predvorja Pilatove palače kroz grad Jeruzalem na Kalvariju. Taj put prozvan je Via Crucis ili Križni put. Kršćani iz svih dijelova Europe dolazili su kao hodočasnici u Jeruzalem na mjesta gdje se odigrala drama ljudskog otkupljenja. Iz izvješća hodočasnice glasovite Eterije oko 400-te godine saznajemo o liturgiji Velikog tjedna koja je uključivala i pohode na sveta mjesta Bhretaniju, Getsemani, Kalvariju, Kristov grob. Već vrlo rano u Jeruzalemu su hodočasnici označivali razna mjesta, postavljajući kamanje ili gradeći kapele, u želji da sačuvaju uspomenu na put kojim je hodao Krist do stratišta na Kalvariji. Hodočasnici su posebice posjećivali mjesta: mjesto našašća svetoga križa, svetih čavala, mjesto osidbe, Pilatovu palaču, mjesto bičevanja, krunidbe krunom, Golgotu ili Kalvariju, gdje je Krist bio razapet i gdje je bila razderana njegova haljina, zatim gdje je Simon Cirenac Isusu pomogao nositi križ, mjesto susreta Krista s njegovom majkom Marijom, gdje je Isus tješio uplakane jeruzalemske žene. Uz pohode tim mjestima bili su povezani mnogi oprosti što se onda kršćanskim hodočasnici činilo još privlačnijim. Tako su nastale tzv. postaje Križnog puta čiji se broj tijekom povijesti mijenjao a danas se uobičajeno postavlja 14 postaja Križnog puta. Stanje kršćanskih hodočasnika u Jeruzalemu pogoršalo se kada su turski osvajači 1517. godine osvojili Jeruzalem. Hodočasnici su se tužili da im novi gospodari zabranjuju posjećivati sveta mjesta te je to djelovalo na sve kršćanske savjesti tada jedinstvene kršćanske Europe, a posljedica je bila poziv na borbu za oslobođanje svetih mjesta.

Via Crucis kao izričaj pobožnosti

Uz sve negativne posljedice križarski pokret donio je mnoga pozitivna dostignuća, kao npr. razvitak znanosti, zapadni uspon filozofije i teologije a najdublje tragove je ostavio u životu zapadnjačke pobožnosti. Križari su odlazili u vojnu i vraćali se kući noseći kao spasitelji križ na svom križnom putu. To su bile vrlo dojmljive procesije

koje su zapravo neprestance prolazile od Jeruzalema do odredišta kod pojedinih naroda u Europi. Kada su onda vjernici nastojali nasljedovati Kristovo siromaštvo, probudio se pokret siromaštva, nastali su prosjački redovi a ranosrednjovjekovno religiozno doživljavanje u zajednici zamjenila je osobna pobožnost. Sveto pismo odsada se čitalo s novim očima, s novim žarom. Pod utjecajem Franjevac pobožnost križnog puta dobila je nove poticaje. Upravo bi Bleiburg, koji je u pučkoj predaji, onoj svih sudionika tog Križnog puta, doista postao Via Crucis Croatica, trebalo možda oblikovati kao takav. Ne znam, da li bi možda prva postaja bila negdje u Beliburškom polju i da li bi ona trebala krenuti nekamo prema trima pravcima koji su do sada poznati a kojima se kretala ta velika povorka hrvatskih mučenika. Bi li trebalo žive sudionike zamoliti da iznesu svoja iskustva i gdje su bili ovdje u ovim prostorima? Bi li druga postaja mogla biti Macelj-ska šuma ili da li će to biti negdje Koprivnica, Osijek ili drugi krak koji je išao prema Savi ili onaj koji je išao prema Italiji. Ne znam da li bi to bio dobar izazov i za povjesničare a također i za naše likovne umjetnike.

Nešto o ikonografiji Križnog puta

Prvi prikaz Križnog puta na Zapadu susrećemo u 15. stoljeću u samostanima, posebice Franjevac, u Španjolskoj. Zatim imamo u 15. stoljeću prvi Križni put u Lubecku, tzv. Jeruzalemsko brdo, zatim u Lombardijsko-pijemontskom ambijentu 17. i 18. stoljeće razvija tu pobožnost na taj način što se preko molitvenika i molitvenih knjižica ulazi u cjelokupni Križni put kao sastavni dio molitvenika zato jer su katolici kako bi izbili iz ruku vjernicima Bibliju - kako je onda bila opasnost krivog tumačenja (još je u živom sjećanju bio protestantizam) - umjesto svetog pisma na kojem su inzistirali protestanti, davali u ruke vjernicima molitvenike iz kojih su molili. Molitvenici su male enciklopedije duha, posebno kajkavski. Molitvenici od 17. stoljeća nadalje u sjevernim dijelovima Hrvatske odigrali su veliku kulturnu ulogu. Iz njih se učilo čitati i pisati glavne kršćanske istine. Molitvenik je bio nešto što je svaki kršćanin morao imati, kada je umro, onda se zajedno s njim stavljao molitvenik i pokapalo ga se s molitvenikom; to je bila neka ulaznica u nebo.

Ovdje bih još nešto spomenuo. Kao što vam je poznato, kršćanska je umjetnost dugo izbjegavala - pod utjecajem židovstva - prikazivanje ne samo likova svetaca u kipovima i slikama nego također i križ, tako da prvi križ na Zapadu imamo na vratima crkve sv. Sabine u Rimu. Crkva se služila simbolikom i prva kršćanska crkva već od katakomba pa nadalje ima jako izraženu simboliku. Upravo će ta simbolika kasnije biti sažeta u križu kao najjačem simbolu kršćanstva. Hrvatska povijest u mno-

gim svojim elementima nosi pečat križa. Ne možemo hrvatsku povijest razumijeti bez križa, jer tko bi se drznuo, ako smijem tako reći, iščupati križ iz hrvatske povijesti sa svim predznacima vjerske, kulturološke, političke naravi, kako god želite. Posebice je zanimljivo politički jer, kao što rekoh, Hrvatska nikada nije imala stranke s kršćanskim predznakom, ali sve su bile kršćanske. Primi-vši kršćanstvo već prije više od 13 vjekova Hrvati su ostali vjerni svojoj vjeri, boreći se za krst-križ (riječ križ dolazi opet od Krista), čast i slobodu znaka. Rimski prosvjećenici znali su cijeniti tu žrtvu i Hrvatima su podijeli-li počasni nazivak »predziđe kršćanstva« ili možda bolje rečeno »predziđe katoličanstva«. Na ovom prostoru pravoslavlje najdublje prodire u europsko tlo. Islam je tu stvorio svoju najeuropskiju enklavu, te se katoličanstvo zadržalo u svom povlačenju prema Zapadu. Tako kao što na početku hrvatske glagoljice stoji slovo AZ (to jest znak križa), kad danas govorimo o Ćirilo-Methodskoj baštini, koju čim spomenemo neki odmah misle to je nešto istočnjačkoga, i govore bježite od toga dosta nam je toga - što je posve pogrešno. Ne smijemo naime zaboraviti da Ćirilo-metodska baština ponovo u našim prostorima dobiva svoje mjesto. Zašto? Zato što je najvjerojatnije, eto opet jedan izazov mnogim učenjacima, da su Ćiril i Metod upotrijebili već postojeće hrvatsko pismo (jer nemoguće je da su u 6 mjeseci stvorili pismo) alfabet. Takvih genija nema. Glagoljica je nastala na temelju jednog pisma kojeg su Hrvati donijeli sa sobom, jer su bili slaven-ski narod koji je organizirao svoju državu, a bez toga iskustva je nemoguće u tako kratkom vremenu stvoriti državu. Oni su već došli kao organizirani, to nije bila horda koja je ovdje došla. God. 641. g. papa Ivan IV. šalje opata Martina ovamo i hoće stupiti u kontakt s Hrvatima. Spominje se ime Slaveni, a znamo što to ime znači jer jedino se ono upotrebljava za Hrvate, budući da drugih pokrštenih Slavena tada nema, ni u kasnijem razdoblju do 9. stoljeća, pa se to odnosi samo na Hrvate. Koja kultura na svijetu, koje pismo počinje križem, koji narod u ovoj kršćanskoj Europi može reći da na početku umjesto kulture ima znak križa? Dakle, na početku kulture hrvatskog naroda i njegove kršćanske obstojnosti stoji znak križa a čitava se njegova povijest doista katkada pretvarala u križni put uslikavajući njegovo ishodište i njegovu sudbinu. Da ponovim, najnovija povijest Hrvata je također pod znakom križa. Primjer bleiburške tragedije, čije 50-te obljetnice se sjećamo ove godine, u kojoj je izvršen najveći pokolj Hrvata u njihovoj novijoj povijesti kao i započeti križni put 15. svibnja 1945. godine, 7 dana nakon završetka rata na kojem su bez suđenja bili ubijani Hrvati samo zato što su ljubili svoj rod i dom hrvatski. Ta tragedija predstavlja doista Via dolorosami i Via Crucis Hrvatske kao majke koja oplakuje svoje sinove i svoje kćeri. Mislim da možemo povezati taj početak naše kulture i našeg kršćanstva koje je u znaku križa i ovaj je narod nazvao taj put križni. Ne znam tko je prvi taj naziv uzeo za tu strašnu tragediju, ali ako je on nastao iz duše jednog naroda (koji je sebe prepoznao po tom križnom putu po kojem je Krist hodao) onda to na najbolji način oslikava ono što se zbilo u najnovijoj hrvatskoj povijesti. Nije mi poznato da li se netko zanimao za hrvatski križni put, za

njegove tragove u hrvatskoj umjetnosti, no, ja bih ovom zgodom želio upozoriti samo na neke fragmente hrvatske likovne umjetnosti koja se bavi pojavom Via Crucis Croatica. Na potrebu istraživanja fenomena došao sam kao student Tehnološkog fakulteta u Innsbrucku od 1963. do 1967. pa onda od 1969. do 1970. kada sam iznad Innsbrucka u tamošnjoj crkvi gledao zanimljivu sliku raspeća. Kristovi mučitelji bili su nacistički zločinci Adolf Hitler i njegovi suradnici. Točno su prepoznatljivi ispod križa. Na velikoj zidnoj plohi crkve prikazani su u naravnoj veličini. Nedaleko Zagreba u župi crkve Marije Gorice nalazi se zanimljiv križni put koji bi se mogao s pravom nazvati Via Crucis Croatica. Bježeći pred Turcima, hrvatski Franjevci napustili su kraj oko Pounja 1517. i došli u Mariju Goricu na rijeci Sutli. Križni put koji su najvjerojatnije donijeli sa sobom postavili su u novu sagrađenu crkvu i samostan 1527. Kristovi mučitelji su Turci. Poncije Pilat je turski aga, đakovački biskup Anton Čolić 1762. podigao je propovijedaonicu na kojoj je reljefno prikazan lav kako u kandžama drži tursku glavu. Josip iz Arimateje i Nikodem nose turski turban. Pod dojmom sadašnjeg domovinskog rata slikar Josip Pavlović naslikao je križni put 1992. koji je bio predstavljen našoj javnosti u prostorijama tadašnje Kršćanske narodne stranke u Denogovoj 7 od predsjednika tadašnje stranke i prvog ministra vanjskih poslova Hrvatske g. Zdravka Mršića, na Veliki petak. Ja sam imao priliku predstaviti javnosti taj križni put. Impresioniran sam bio prikazom Kristovih mučitelja koji su definirani platnom u odorama i kapama četnika. Vraća se ponovo jedna tema koja je vrlo aktualna i zanimljiva. Tema raspeća koja u povijesti naših uljudbi predstavlja neodoljiv izazov za umjetnike kršćanskog svjetonazora ili za one koji su ponikli iz kršćanskog ozračja. Dvije su odrednice umjetničkog opusa pojedinih umjetnika koje u likovom smislu čine ovu religioznu temu fascinantnom: ljudsko tijelo i njegova egzistencijalna drama umiranja i trajanja. Mukotrpan Kristov put na Kalvariju nastavlja se na putu prema Uskrsu. Smrt ne trijumfira. Život je ono što pobjeđuje. U tom kontekstu patnja i umiranje postaju realnost koja preko tragedije golgote Velikog petka vodi do radosti uskrsnog jutra jer Kristova žrtva a preko nje i svaka ljudska žrtva postaje plodonosna. Mi smo svjedoci upravo takve jedne žrtve u ovom našem domovinskom ratu. Zbog toga crteži, reljefi i tempere jednog Želimira Janeša, Stipe Sikirice, Branka Ružića, Mate Mimice, Mire Dulčića, Ante Despota, Eugena Kokota, Zdravka Tišljara, Latice Ivanišević, Rat-

komercijalna banka zagreb dd

ka Petrića, Zlatka Kauzlarića, Stjepana Gračana, Vinka Fabrisa, Aleksandra Augustinčića, Josipa Poljana - mog dragog prijatelja ovdje nazočnog, Zlatka Karaule, Ivana Lackovića-Croate, Danijela Žabčića tematski predstavljaju jedan novum koji bismo s pravom mogli nazvati Via Crucis Croatica. Poruka te drame je transparentna - ni jedna žrtva nije uzaludna. Ta je slika u likovnom smislu najsugestivnija. Put do križa mučan je i bolan. Krist sve podnosi i umiranje rađa novi život. Na križu se rađa novi život, pogaženi ustaje, pobjeđeni pobjeđuje, poniženi se uzvisuje, ubijen oživljuje. Rastrgan kalvarijom na koju ga je dovelo i naše vrijeme obilježeno ratom i eko-

loškim katastrofama, Krist patnik zrači snagom života, zato i zadnja postaja Križnog puta nije 14. - Isusa polažu u grob, već 15. - Isus je uskrsnuo. To je nova teologija koja likovnim putem veliku temu baroka ponovno vraća u svijest današnjeg čovjeka. Golgota ne znači kraj i mrak jer dolazi svjetlost i uskrsnuće. Tako se ova sugestivna likovna manifestacija uključuje u misli koje je u svojoj zbirci »Pečalba« 1913. godine pod naslovom »Bog Uskrsa« u riječi pretočio A. G. Matoš - U noći, u magli u kaosu zapaljuje vječnu svijeću ljudskoj nesreći. Uskrsnuo je kao primjer da svi mi u njegovu duhu uskrsnuti možemo.

Rođen 20. travnja 1938. u Donjem Hrašćanu, župa sv. Juraj u Trnju, Međimurje, od oca Dominika i majka Lucije r. Pintarić. Nakon osnovne škole (Hodošan) maturirao je u Zagrebu na Nadbiskupijskoj klasičnoj gimnaziji (1957). Upisao je studij teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, kao pitomac Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa, dvogodišnji vojni rok služio u Valjevu i Velikom Gradišću (Srbija) (1958-1960) i nastavio studij teologije u Zagrebu, a od 1963. kao stipendist Austrijske vlade studira teologiju u Innsbrucku, zaređen za svećenika 26. srpnja 1965. i postiže magisterij iz teologije (1967). Dvije godine nakon toga djeluje kao kapelan u župi sv. blaža u Zagrebu (1967-1969), a 15. studenoga 1969. promoviran je za doktora teoloških znanosti u specijalizaciji međuvjerskih odnosa. Nakon specijalizacije teologije u Munsteru-/Westfalen, studirao je crkvenu povijest na Gregorijani u Rimu, gdje je na Vatikanskoj školi za diplomatiku arhivistiku, diplomirao arhivistiku (1971). Po povratku u Zagreb na Katoličkom bogoslovnom fakultetu djeluje kao asistent pri Katedri crkvene povijesti (1972-1977), a nakon habilitacije (1977) predaje kolegije: Opća crkvena povijest, Crkvena umjetnost i latinski jezik. Na Katehetskom institutu predaje: Opću crkvenu povijest, Povijest katoličke Crkve među Hrvatima, i Povijest Crkvene umjetnosti, a na Institutu za crkvenu glazbu predaje: Katoličku dogmatiku i Katoličku moralku. Od 1977-1991. vrši dužnost tajnika Vijeća za ekumenizam tadašnje Biskupske konferencije Jugoslavije i kao najjemenitiji stručnjak za interkonfesionalne odnose na južnoslavenskom prostoru objavljuje knjige s ekumenskom tema-

Prof. dr. Juraj KOLARIĆ

KRATKA BIOGRAFIJA

tikom: Kršćani na drugi način (1976), Istočni kršćani (1982) i Pravoslavni (1985). Izvanrednim profesorom postao je 1989., a redovitim sveučilišnim profesorom 1992. Na Filozofsko-teološkom fakultetu Družbe Isusove (Odjel za kršćanski nazor predaje ekumensku teologiju (1990-1991), a od 1993. postaje nositelj kolegija »Povijest Crkve u Hrvata« na »Studia croatica« Instituta za filozofiju sveučilišta u Zagrebu. Iste godine predaje ekumensku teologiju na evangelističkom fakultetu Matija Vlačić Ilirik u Zagrebu. U dva mandata bio je prodekan i dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta (1991-1995). Redoviti član Europske akademije znanosti i umjetnosti (Salzburg) postaje 1992. Velikom Mešтром Družbe »Braća Hrvatskoga Zmaja« izabran je 1993. Potpredsjednik je Hrvatske Paneuropske unije od 1993., dekan Zbora prebendara prvostolne crkve zagrebačke od 1989. i predsjednik Odbora za gradnju nuncijature Apostolske Stolice u Zagrebu 1993. Predsjednik je zavičajnog društva »Međimurje u Zagrebu« (1995). U raznim časopisima u tuzemstvu i inozemstvu objavio je preko 200 bibliografskih jedinica s područja crkvene i nacionalne povijesti, međuvjerskih odnosa i ekumenizma. Napisao je preko 20 knjiga i brošura. Član je mnogobrojnih znanstvenih i kulturnih ustanova u Hrvatskoj i u svijetu, a kao znanstveni stručnjak za interkonfesionalne odnose održao je niz predavanja u domovini i u svijetu (Rim, Toronto, Mississauga, Kitchener, New York, Hamilton, Toronto, Graz, Leoben, Wien, München, Neuberg an der Mürz, Montreal, Budapest, Maribor, Ljubljana). Član je mnogobrojnih humanitarnih i karitativnih ustanova u Hrvatskoj.

Družba "Braća Hrvatskoga zmaja"

Svrha je Družbe - njegovanje i promicanje iskonskoga hrvatskoga značaja te etičkih i kulturnih vrijednosti pojedinaca i naroda, po kojima se Hrvati ističu i razlikuju u zajednici europskih naroda, te promicanje hrvatskih narodnih običaja, svetinja, pravnih shvaćanja, izvornih umjetničkih i graditeljskih izražaja;

- proučavanje povijesti hrvatskoga naroda, njegovanje i oživljavanje uspomena na slavne i važne događaje iz hrvatske prošlosti te na znamenite i zaslužne Hrvate, kao i ukazivanje na hrvatske doprinose europskoj umjetnosti, znanosti i kulturi te na povijesne zasluge hrvatskoga naroda u obrani kršćanstva;

- čuvanje i obnavljanje hrvatske kulturne i prirodne baštine, promicanje nacionalnog kulturnog identiteta i povezivanje postignuća hrvatske kulture sa svjetskim i humanizacijskim dosezima te pomaganje kulturnih pregnuća cjelokupnoga duhovnoga života hrvatskoga naroda.

- proslave i obilježavanje velike obljetnice napr. Hrvatske grude, Bleiburga, Lijepe naše, te postavljanje brojnih spomen-ploča.

Družba ostvaruje svoju svrhu održavanjem javnih predavanja, organiziranjem kulturnih i prosvjetnih manifestacija, izdavanjem književnih i znanstvenih publikacija, podizanjem spomen-ploča i spomenika, pronalaženjem i otkupljivanjem starina i umjetnina, obnavljanjem spomenika kulture, suradnjom s kulturnim, prosvjetnim, znanstvenim i humanitarnim ustanovama, kao i obavljanjem drugih djelatnosti kojima se oživotvoruju utvrđeni ciljevi.

Družba je zasnovana na hrvatskom rodoljublju i domoljublju, iskrenom prijateljstvu i bratskoj ljubavi, međusobnom poštovanju u javnom i privatnom životu, što je zajamčeno i zavjereno čašću, čestitošću i poštenjem nezina članstva.

Zmajsko geslo *Pro aris et focis Deo propitio* (za žrtvenike i ognjišta Božjom pomoću) parafraza je znamenite izreke M. T. Cicera »*Res publica non est in parietibus, at in aris et focis*«, koja upućuje na to da temelji države nisu u zidinama, nego u žrtvenicima i ognjištima, dakle u vjeri i obitelji. Zmajevci znaju da istinska snaga i vrijednost nije ni u drvenoj kuli, niti u predivnoj zmajskoj dvorani, pa ni samo u brojnim pločama koje su braća podigla hrvatskim velikanima misli i rodoljubnog djelovanja diljem domovine. Prava moć je u vrhunskoj intelektualnoj i znanstvenoj svijesti prožetoj samozatajnim rodoljubljem, koje upravo prisiljava da se stane u prve redove kao lučonoša hrvatske uljuđene misli i svijesti na pragu trećeg milenija. Zmajska je djelatnost usmjerena prema izgradnji naše domovine na braniku vjere i morala, istine i poštenja, slobode i općeg dobra.

Izvjeste o sudjelovanju na međunarodnom jesenskom Paneuropskom radnom krugu Alpe-Jadran u Pressburgu/Bratislavi

U Pressburgu/Bratislavi održan je 20.-22. rujna 1996. radni krug Alpe-Jadran u organizaciji Međunarodne paneuropske unije na kojem je sudjelovala i delegacija HPEU, koju je vodio predsjednik karlovačkog ogranka HPEU, s kojim su bili dopredsjednici Ivan Perković i dr. Željko Gojčić te Krešimir Veble.

Na ovom radnom skupu sudjelovao je i predsjednik Međunarodne paneuropske unije Otto von Habsburg. Na skupu su sudjelovali i predstavnici Mađarske, Njemačke, Austrijske i Talijanske paneuropske unije a naravno i domaćini članovi Slovačke paneuropske unije te susjedne Češke paneuropske unije.

U radu skupa dominirala je osnovna tema o mogućnosti proširenja europske unije na članice koje još nisu u njenom sastavu, te učvršćenje sigurnosti, europske sigurnosti koju je moguće ostvariti širom integracijom nego li je ona koja je postignuta dosadašnjim postojećim europskim integracijama.

Posebno napominjeno da je u tekstu Rezolucije donešenoj na kraju skupa ne samo podržan već i tražen neodložan i žuran prijem Hrvatske u Vijeće Europe, a što je zapravo trebalo biti učinjeno i znatno ranije.

Ostvareni su susreti sa članovima naznačenih delegacija paneuropske unije zemalja koje su gore navedene a napose sa domaćinima gdje postoji mogućnost suradnje na svim poljima djelovanja.

Jedna od takvih mogućnosti jest i ponuda Slovačke paneuropske unije da u mjesecu prosincu jedna njihova kazališna grupa posjeti Zagreb i kroz vrijeme od otprilike dva tjedna prikazuje predstavu pod nazivom »Živi Betlehem«. Prema izjavi gospodina Jana Kučere ova predstava je uspješno prikazana u Njemačkoj i Austriji gdje je veliki broj posjetitelja mogao vidjeti kratku predstavu o Isusovom rođenju, koja se u jednom danu izvodi više puta. Za ovu predstavu je potrebno s naše strane angažirati jednog glumca koji bi čitao tekst predstave preveden na naš jezik i kroz cijelo vrijeme bio angažiran u ovoj grupi. Improvizirani šator - kao mjesto u kojem se održava predstava bio bi postavljen na najprikladnijem mjestu ali svakako tamo gdje se očekuje veliki broj građana prolaznika koji bi takvu predstavu mogli gledati naravno uz odgovarajuću prihvatljivu naknadu-u-laznicu. Detaljnije objašnjenje bi slovački umjetnici dali tako što bi tijekom ovog mjeseca posjetili Zagreb i s odgovarajućim predstavnikom HPEU izložili svoj plan te ocijenili je li održavanje predstave moguće ili ne.

Dopredsjednik HPEU Karlovac, Ivan PERKOVIĆ

Redovna skupština zadarskog ogranka Hrvatske Paneuropske unije

Dr. Otto von Habsburg - dragi zadarski gost

Redovna skupština zadarskog ogranka HPEU, održana krajem ljeta za proteklo dvogodišnje razdoblje, bila je prije svega prigoda da se zaključi jedno vrijeme u kojem je zadarski ogranak djelovao i u ratnom i u mirnodopskom razdoblju. Dvogodišnje izvješće o radu zadarskog ogranka koji broji 30-tak članova obuhvatilo je tako i brojne aktivnosti vezane uz ratne uvjete 1995. godine - sve od akcije »Oluja«, pa do nastojanja da se u mirnijem razdoblju još više ojača ugled i utjecaj zadarskog ogranka.

Na skupštini održanoj na zadarskom Filozofskom fakultetu, predsjednica zadarskog ogranka HPEU dipl. oec. Irena Dobrović, istakla je naprije činjenicu da je zadarski ogranak imao i čast organizirati, još u ratnim uvjetima, dolazak uglednog gosta nadvojvode dr. Otta von Habsburga, predsjednika Međunarodne paneuropske unije sredinom travnja 1995. godine koji je održao zapaženo predavanje u velikoj dvorani Filozofskog fakulteta o aktualnim događanjima u Hrvatskoj i Europi, i koje je tada okupilo veliki broj zainteresiranih slušatelja. Tom prigodom u Zadru je za Uskrsne blagdane boravio i njegov sin Karl von Habsburg s obitelji, što je - kao i nakon prvog svojedobnog posjeta Zadru za Uskrs 1994. godine - također bila značajna i dodatna podrška hrvatskoj borbi za oslobođenje tada okupiranog zadarskog zaleđa.

I nakon toga, rečeno je, zadarski ogranak imao je dobru podršku od čelnika ne samo Međunarodne paneu-

ropske unije, već i od prvih ljudi Hrvatske paneuropske unije, posebno od prof. dr. Mislava Ježića koji je svaki boravak Zadru koristio i za vrlo zanimljiva predavanja, redovno popraćena velikim brojem slušatelja i nazočnih gostiju. Prof. dr. Mislav Ježić bio je nazočan i skupštini zadarskog ogranka i, među ostalim, istakao trud i marljivost zadarskog ogranka, posebno u ratnim uvjetima, te naglasio da će zadarski ogranak i

njegovi članovi imati podršku čelnika HPEU.

Na skupštini ogranka, između brojnih kativnosti naglašen je i dobar prijem gostiju - mladeži Paneuropske unije iz Njemačke koji su bili također zadovoljni posjetom Zadru i zadarskom zaleđu. Priznanje je dato prof. dr. Nikici Kolumbiću, dekanu zadarskog Filozofskog fakulteta koji je uvijek izlazio u susret potrebama ogranka za tribinama ili prostorom za okupljanje. Dobrim je ocijenjena i zastupljenost informiranja o radu zadarskog ogranka u medijima i sredstvima javnog priopćavanja, te naglašena potreba daljnjeg angažiranja za organiziranjem tribina, kulturnih i umjetničkih događaja.

Naše mogućnosti za djelovanje, obzirom na potencijal članova su vrlo dobre - ocijenila je predsjednica ogranka dipl. oec. Irena Dobrović - ali nam je u radu potrebna i jača podrška županijskih i gradskih vlasti. Imamo podosta problema u organizaciji skupova i djelovanju, posebno financijskih, a mislim da bi i s manjim sredstvima mogli napraviti još mnogo više.

Na skupštini ogranka zaključeno je da se nastave i unaprijede dosadašnji kontakti s uglednim predavačima i gostima.

Nenad VERTOVŠEK

IN MEMORIAM

Mr. sc. Stjepan LUKIĆ

(10.05.1938. - 29.09.1996.)

Prijatelji i članovi Osječko-baranjskog ogranka Hrvatske paneuropske unije oprostili su se dužnom pažnjom od svog potpredsjednika i utemeljitelja paneuropskog pokreta u gradu i regiji.

Kao istaknuti građanin, kulturni, javni i društveni djelatnik nosio je u sebi intelektualnu poruku kontinuiteta nacionalnog i europskog identiteta hrvatskog i katoličkog habitusa.

Snaga i senzibilitet tog i takvog doprinosa bila je integrirana u radu našeg ogranka kao paneuropski doprinos korijenima i stablu urbane kulture grada, županije i regije.

Neka mu je vječna hvala i slava!

Članovi i prijatelji OBOHPEU i HPEU

Spomenik dr. Slavku Ježiću

Općina Dubrava otkrila je 29. rujna 1996. godine spomenik dr. Slavku Ježiću. Na velikoj proslavi tom prigodom spojeni su Dani općine Dubrava, Ježićevi dani i Dubravsko Miholje. Svečanost je prema programu tekla ovako: u deset sati započela je svečana sjednica Općine Dubrava na kojoj su govorili brojni uzvanici; potom je uslijedila sveta Misa u crkvi svete Margarete, a iza toga otkrivanje spomenika kojom prigodom su govorili dr. Miroslav Šicel i dr. Stjepan Babić. Nakon otkrivanja spomenika izveden je bogati kulturno-umjetnički program.

Dr. Slavko Ježić rođen je u Dubravi 1895. godine, a umro je u Zagrebu 1969. godine. Općinsko Poglavarstvo Dubrave donijelo je 2. ožujka odluku da podigne spomenik svom uglednom građaninu.

Sredstva za spomenik sakupio je Odbor za podizanje spomenika pretežito dobrovoljnim priložima građana. Skulpturu je izradio hrvatski kipar Mladen Mikulin, a cijeli projekt, postament i uređenje centra Dubrave sponzorira hrvatski arhitekt Branko Siladin koji potječe iz Dubrave.

Dr. Slavko Ježić bio je hrvatski književnik, književni povjesničar, prevoditelj, antologičar, filolog slavist-kroatist i romanist, izdavač kritičkih izdanja hrvat-

skih pisaca, urednik, kazališni intendant, jedan od osnivača hrvatskog P. E. N. kluba, Član francuskog P. E. N. kluba, te uopće vrlo plodan i temeljit znanstvenik i kulturni djelatnik. Osobito su značajni njegovi radovi iz povijesti hrvatske književnosti o F. K. Frankopanu, Narodnom hrvatskom preporodu te kruna svih radova »Hrvatska književnost od početaka do danas (1100-1941.)«. Pisao je i povijest francuske književnosti, izdavao antologiju svjetske lirike, prevodio s desetak jezika... 100. obljetnica rođenja povod je da se vrednuje njegovo veliko znanstveno i književno djelo koje je dosad bilo zapostavljeno.

Progoni i poniženja koja je doživljavao iza 1945. nisu dopustila da se javnost i generacije novih književnih teoretičara upoznaju s njegovim djelom, a također i brojni studenti književnosti i cijela kulturna javnost. Ovim činom podizanja spomenika dr. Slavku Ježiću ispravljaju se te nepravde.

Također se 30. rujna 1996. u Zagrebu otkrila spomen-ploča dr. Ježiću u Medulićevoj 5. Time su završile brojne manifestacije u Zagrebu i Zadru povodom stote obljetnice njegova rođenja.

prof. Nevenka NEKIĆ

Obitelj prof. dr. Slavka Ježića i najangažiranije osobe: kipar Mladen Mikulin, arhitekt Branko Siladin i gospođa Danica Cicnjak

NOVOSTI IZ RADA MLADEŽI HPEU

Drugo "Ljetno sveučilište"

I Drugo je »Ljetno sveučilište« pokazalo da sve što se želi dobro obaviti traži velika odricanja, upornost i trud, a u slučaju MHPEU i borbu protiv raznih prirodnih nepogoda (dva dana prije početka skupa Slano je pogodio razaran potres). No, ono je pokazalo i da trud na kraju donese i rezultate.

Ovogodišnji skup je okupio tridesetak sudionika iz Njemačke, Švedske, Latvije i Hrvatske. Iako su se najavile, delegacije iz Austrije, Mađarske, Rumunjske i Makedonije su u zadnji čas otkazale sudjelovanje.

Sedam dana (od 8. do 15. 9. 1996.) članovi mlade-

ži i njihovi gosti su raspravljali o proširivanju EU. Odlične uvjete za to su im svojim predavanjima dali u ime pokrovitelja ministra gospodarstva RH gospodina Šterna gosp. Slavko Begić, pomoćnik ministra, gđa. Nives Malenica, savjetnica u Ministarstvu vanjskih poslova, dr. Mahr, predsjednik Baden-Wurtembergische Bank iz Stuttgarta, te prof. dr. Borna Bebek, glavni tajnik HPEU.

Na kraju skupa je usvojena rezolucija koja sadrži sve glavne zaključke, a koju objavljujemo u cjelosti.

Predsjednik MHPEU: Josip PAVAN

Gosp. Slavko Begić, pomoćnik ministra gospodarstva na Kongresu mladeži

Mladi tijekom rada

Rezolucija

Međunarodno koordinacijsko vijeće paneuropskih organizacija mladih (IPY) na sastanku u Dubrovniku, od 8. - 14. rujna 1996.

Svaka europska država koja poštuje pravila Europske unije ima pravo postati njenim članom. Kako bi dogovoreno proširenje EU bilo uspješno, od velikog je značenja da EU i zainteresirane države (sada i ubuduće) počnu proces integracije na svim nivoima. Zbog toga IPY zahtjeva da budu poduzeti slijedeći koraci:

1. EU mora dati procesu proširenja i produbljivanja odnosa unutar EU jednaku važnost.
2. Jednaki kriteriji moraju važiti za sve zainteresirane države. Iako EU teži pregovarati s grupama zemalja, njihove pojedinačne kvalifikacije moraju biti glavni kriterij za članstvo.

3. Intenzivnije mjere moraju biti poduzete da se smanji politički, ekonomski i socijalni jaz između sadašnjih i budućih zemalja članica EU.

4. Kao organizacija mladih želimo da se poveća studentska razmjena između EU i zainteresiranih zemalja. Mora biti postignuto formalno i stvarno priznanje službenih diploma među svim europskim državama.

Dodatak:

Europske vlade i institucije moraju imati jednake kriterije za sve europske zemlje. Nažalost, to nije bio slučaj kada je Vijeće Europe prihvatilo u članstvo Rusiju a ne i Hrvatsku.

Akcija-pomoć Paneurope iz Austrije

u financiranju obnove ratom porušenih objekata
znanosti i kulture u RH

Projektpartnerschaft
Krankenhaus Osijek
DANKE!

Jedan od poziva za prikupljanje
namjenskih sredstava

Prije ljeta dobili smo zamolbu od gosp. Starkmutha Höntzscha odnosno Paneuropa Bewegung, Salzburg da im pošaljemo popis ratom oštećenih objekata za koje smatramo da trebaju hitnu obnovu kako bi oni mogli ostvariti svoju dobru namjeru da pomognu Hrvatskoj. Kao dobri susjedi zamislili su organizirati akciju pod imenom »EUROPAEISCHES WIEDERAUFBAU HILFSWERK FÜR KROATIEN« za poslijeratnu pomoć obnovi i izgradnji objekata od javnog značaja.

Na sastanku predsjedništva HPEU odmah se odlučilo kontaktirati sve ogranke i prosljediti ovu humanu zamolbu, kako bi naši ogranci mogli što prije prikupiti popis građevina odnosno objekata koji bi došli u obzir. Naši su nam ogranci uskoro i dostavili svoje prijedloge, odnosno poslali slike i djelomične elaborate za građevine oštećene u ratu, a za koje su smatrali da im je potrebna hitna obnova. Sve smo dobivene prijedloge poslali u Salzburg da sami donesu odluku o izboru objekta event. objekata, kontroli izvedbenih radova itd., budući je predsjedništvo smatralo da je tako najbolje.

PRIJEDLOZI OGRANAKA

Dubrovačko-neretvanska županija

1. Unutarnji most kod vrata od Ploča, konačni iznos 65.000 DEM.

Popravljeni most mogao bi se simbolički doživjeti kao most prijateljstva Salzburga i Dubrovnika.

2. Završni građevinski radovi i opremanje knjižnice i čitaonice u Međunarodnom središtu hrvatskih sveučilišta, točni iznos 100.000 DEM.

Austrijska zgrada dubrovačke Preparandije, podignuta 1901. godine, nakon izravnih topničkih pogodaka JNA izgorjela do golih zidova 6.12.1991., danas je obnovljena, opremljena i stavljena u funkciju samo u prizemlju.

3. Unutrašnje uređenje Doma za djecu i omladinu »Maslina«, pretpostavljeni iznos 20.000 DEM.

Ustanova je namijenjena za dječake i mladiće od najmanje dobi do 18 godina koji su bez roditelja ili napušteni od roditelja ili oduzeti od neodgovornih roditelja. Ona je po svome značenju sirotište.

4. Izgradnja dječjeg vrtića u Čibači u Župi Dubrovačkoj, sudjelovanje s 50.000 DEM.

Dječji vrtić u opustošenom području Župe Dubrovačke, prijedlog gradonačelnika.

Uređenje krila samostana Male braće gdje je izvorno bila postavljena znamenita knjižnica i u koju će se nakon temeljite obnove ponovno vratiti dragocijeni knjižni fond. Kriilo je stradalo u topničkom napadu JNA 6.12.1991. Investicija s izrazito velikim iznosom, zato se predlaže sudjelovanje.

Zadarsko-kninska županija

1. Studentski dom Zadar

2. Dom za društvenu brigu starih i nemoćnih, Zadar

3. Dom umirovljenika, Zadar

4. Državna uprava za zaštitu kulture i prirodne baštine, Zadar

Osiječko-baranjska županija

1. Poljoprivedni fakultet, Osijek

2. Građevinski fakultet, Osijek

3. Medicinski fakultet, Osijek

Radovi na sanaciji navedenih objekata su u tijeku.

Objekti sveučilišta odabrani su iz razloga što će sveučilište svojim doprinosom ostaviti najdublji trag u obnovi ratom porušene Slavonije, Baranje i Srijema.

Ranjena bolnica očekuje pomoć

Istarska županija

Pavlini samostan u svetom Petru u Šumi:

- spašavanje od propasti spomenika nulte kategorije u Hrvatskoj,
- dobivanje duhovno-hodočasničkog centra za Istru i šire,
- dobivanje kulturno-društvenog prostora za sakralni muzej, izložbeni prostor, prostor za glazbena događanja, susrete, simpozije, itd.,
- u gospodarskom smislu - turistički punkt s gostinjem.

Karlovačka županija

Izgradnja poliklinike za rehabilitaciju slušanja i govora SUVAG.

Ova ustanova postoji 32 godine i od samog osnutka je bila podstanar bez svojega prostora, a trenutni smještaj je u dijelu jednog dječjeg vrtića koji je dosta oštećen i u kojemu najam prostorija istječe u lipnju 1997. godine. Kako je djelatnost Poliklinike SUVAG odgojno-obrazovno-rehabilitacijska u sklopu ustanove postoji vrtić i škola za djecu s oštećenjem sluha i govora s drugim utjecajnim smetnjama u razvoju, a u zdravstveno-rehabilitacijskom odjelu na slušne i govorne vježbe dolazi 260 pacijenata iz cijele karlovačke županije. Kako nakon Domovinskog rata sve više dolaze do izražaja ratne traume kojima su djeca bila izložena, Poliklinika je izradila program praćenja i zaštite djece te pružanje pomoći.

Dr. Rudolf Logothetti i g. Starkmuth Höntzsch iz Panuerope, Salzburg obavijestili su nas da je njihov izbor bolnica u sklopu Medicinskog fakulteta u Osijeku. Akcija prikupljanja namjenskih sredstava je u toku i trajat će do 1997. godine.

Mr. Vesna IZAKOVIĆ

Delegatkinje HPEU na konferenciji u Poljskoj

Ekumenski forum kršćanskih žena u Europi organizirao je od 19. do 23. rujna 1996. u Wisli-Javornik, Poljska, konferenciju pod naslovom »Ženski putevi k pravednosti« unutar projekta: »Susjede u Europi«. Projekt je predviđen kao višegodišnji rad, osobito zainteresiranih za žensku problematiku u raznim europskim zemljama s posebnim naglaskom na upoznavanju problema žena u zemljama nekadašnjega »istočnoga bloka«. Na konferenciju su bile pozvane i dvije naše predstavnice.

Konferenciji u Poljskoj prisustvovala su žene iz Švicarske, Njemačke (»istočne« i »zapadne«), Slovačke, Litve, Rumunjske, Bjelorusije, Rusije, Poljske i iz Hrvatske. Delegatkinje iz SR Jugoslavije (Srbije i Vojvodine) kao i one iz Mađarske ispričale su se što nisu mogle doći.

Iz Hrvatske skupu su prisustvovala gospođe mr. prof.

Vesna Izaković i Ružica Špoljarić, obje članice HPEU. Konferencija je vođena tako, da je svaki radni dan započeo jednim od citata iz Biblije u kojem se govorilo o ženama u posebitim životnim okruženjima, pa se polazeći od toga razvijala diskusija i vodili se razgovori i u manjim skupovima, kako bi se što bolje međusobno upoznale i tako što bolje upoznale probleme žena i porodice u raznim zemljama.

Predviđa se još jedna takva konferencija 1998. vjerojatno u Litvi, Letoniji ili Rumunjskoj. U godini 2000. bit će velika svjetska izložba »EXPO 2000« u Hannoveru, te se za tu izložbu treba pripremiti da bi se tada moglo nastupiti protiv raznog nasilja i zlostavljanja, koje se javlja kao rezultat siromaštva i bijede, ratne taktike i/ili osvete.

Mr. Vesna IZAKOVIĆ

SIEMENS

Izdaje: HRVATSKA PANEUROPSKA UNIJA, Zagreb, Jurišićeva 1a • Uređuje redakcijski kolegij: Božica Barišić, Fredi Kramer, prof. Ivančica Liszt, prof. Nevenka Nekić, prof. Jasna Čmelić • Uredništvo: Zagreb, Jurišićeva 1a, telefoni: 385 1 276-048, 276-221 • Fax: 276-425 • Tisak: DAROLIM • Priprema: SPOMIK d.o.o.